

وضعیت پراکنش گونه های گلخورک در سواحل ایران

اولین کنفرانس بین المللی
بوم شناسی و حفاظت از تنوع زیستی

1st International conference of
Ecology and conservation biodiversity

مبينا خليلی^۱، سيد افشين ناطقی شاه رکنی^{۱*}

^۱ گروه زیست شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملارد، تهران، ایران



Damghan University



YEREVAN
STATE
UNIVERSITY

Mudskipper fish belong to the Gobiidae family and the fin-finned bony fish class. These fish are lung fish that are distributed along tidal areas with soft band of coastal in the tropical and subtropical regions of the Indo-Pacific and East Atlantic. These fish are commonly found in the mangrove ecosystem and mud and intertidal estuaries. Mudskipper have little economic value and are in fact the main food source for fish and seabirds. About 42 species of mudskipper have been identified in the world, including three species of *Boleophthalmus dussumieri*, *Periophthalmus waltoni* and *Scartelaos tenuis* in Iranian waters; The shores of the Persian Gulf and the Sea of Oman have been seen. The distribution of these species from the coasts of Khuzestan to Sistan and Baluchestan and the rivers Arvand, Mand and Helleh, Kal, Minab and Mehran and Sarbaz have been observed.

Salahi, M. ; Kamrani, E. ; Solaimani, A. ; Hajjalizadeh, P. ; Mandegari, M. and Sadeghi-Mazidi, S. 2017. Length-weight and length-length relationships of three indigenous fish species in Persian Gulf, Iran. Journal of Applied Ichthyology, 34, 3. 735-736.
Ghanbarifardi, M. and Zarei, R., 2021. Otolith shape analysis of three mudskipper species of Persian Gulf. Iranian Journal of Fisheries Sciences 20(2). 333-342.

mobinaa.khalilii@gmail.com
afshin_nateghi@yahoo.com



Boleophthalmus dussumieri



Scartelaos tenuis



Scartelaos tenuis

Kingdom Animalia
Phylum Chordata
Class Actinopterygii
Order Perciformes
Family Gobiidae Cuvier, 1816
Subfamily Oxudercinae Günther, 1861
Genus 1 *Periophthalmus* Bloch & Schneider, 1801
Genus 2 *Boleophthalmus* Valenciennes, 1837
Genus 3 *Scartelaos* Swainson, 1839

Species1: *Periophthalmus waltoni* Koumans, 1941
Species2: *Boleophthalmus dussumieri* Valenciennes, 1837
Species3: *Scartelaos tenuis* (Day, 1876)

گلخورک ها متعلق به رده ماهیان استخوانی و راسته سوف ماهیان و خانواده گلوامهیان می باشد و نیز دارای ۱۰ جنس و ۴۲ گونه است (Murdy, 1989). این ماهیان به طور کامل به زندگی دو زیستی سازش یافته اند و اغلب فعالیت های خود که شامل تغذیه، جفت گیری و دفاع از قلمرو را بر روی خشکی انجام می دهند و دارای اعضای تخصصی تکامل یافته از جمله چشم برای دید هوایی و باله های شکمی جهت خزیدن و تنفس پوستی می باشد. این ماهی ها قادرند مدت زمان زیادی را بیرون از آب سپری کنند؛ برای دو نوع مدل زندگی شان، سازگاری های متعدد فیزیولوژیکی، مورفولوژیکی و رفتاری یافته اند. این سازگاری ها به آن ها اجازه می دهد حرکت های موثر زیادی بر روی خشکی داشته باشند.

گلخورک ها ارزش اقتصادی کمی دارند و در واقع منبع اصلی غذایی ماهی ها و پرندگان دریایی محل سکونت خود به حساب می آیند. این رفرنس ها رو باید کاملشون رو در آخر بیارید
پراکنش این گونه ها از خلیج فارس (ایران و عراق) تا دریای عمان (پاکستان)؛ در نواحی اروندرود، حوضه آبریز رودخانه دجله، بخش پایینی رودخانه زهره، بخش های پایینی رودخانه های حله و مند در حوضه آبریز خلیج فارس، رودخانه های کل و مهران در حوضه آبریز هرمزگان، انشعابات پایینی رودخانه مکران از جگین تا باهوکلالت نیز گزارش شده است.

چکیده:

ماهی های گلخورک متعلق به خانواده گلوامهیان و رده ماهیان استخوانی شعاع باله هستند. این ماهی ها، جز ماهیان دوگانه زیست یا دوتنفسی هستند که در امتداد نواحی جزرومدی با بسترهای نرم و در مناطق گرمسیری و نیمه گرمسیری هند- آرام و شرق اقیانوس اطلس پراکنده شده اند. این ماهیان به طور معمول در اکوسیستم مانگرو و در پهنه های گلی و جزرومدی خوریات یافت می شوند. گلخورک ها ارزش اقتصادی کمی دارند و در واقع منبع اصلی غذایی ماهی ها و پرندگان دریایی محل سکونت خود به حساب می آیند. حدوداً ۴۲ گونه گلخورک در جهان مورد شناسایی قرار گرفته است که سه گونه *Boleophthalmus dussumieri*، *Periophthalmus waltoni* و *Scartelaos tenuis* در آب های ایران؛ سواحل خلیج فارس و دریای عمان دیده شده اند. پراکنش این گونه ها از سواحل خوزستان تا سیستان و بلوچستان و رودخانه های اروند، مند و حله، کل، میناب و مهران و سر باز مشاهده شده اند.

